

סיקורת ספרים

משפל לפסגה

מי שרוצה ללמוד איך הופכים יחידה מוכה ליחידה מנצחת חייב לקרוא את ספרו של אלוף (מיל') זאב אלמוג המוקדש בעיקר לתקופות פיקודו על הקומנדו הימי ועל זירת ים סוף | **זאב אלמוג, מפקד שייטת 13 - הפלגות חיי, כנרת, זמורה ביתן, אור-יהודה, 1,514,2014 עמודים, שני כרכים**

את הארומה האליטיסטית שהקרינו. אלמוג הבין שתקופת פיקודו על השייטת תקבע את גורלה לשבט או לחסד. המציאות הגיאוראסטרטגית שהתעצבה עם תום המלחמה שיחקה לידי. גבולותיה הימיים של ישראל התארכו פי שישה, והאתגרים של חציית תעלת סואץ ונהר הירדן החלו לטרוד את מנוחת המטכ"ל. אולם כדי להוכיח את הפוטנציאל המבצעי הגלום בשייטת היה חייב אלמוג - קודם כול - לצלוח מכשולים ארגוניים מרובים.

ביחידה ראו בו נטע זר

בהיותו קצין שצמח ביחידה הקטנה, ואשר מעולם לא נטמע באווירה הפלמ"חניקית ששררה בה, הוא נאלץ להתמודד עם תרבות ארגונית שלא הייתה לרוחו ועם קצינים וחיילים שהגנו עליה כחומה בצורה ואשר ראו בו נטע זר. לא רק התרבות הארגונית, אלא גם האמצעים הטכנולוגיים שעמדו לרשות השייטת ושיטות הפעולה שלה לא היו לרוחו של אלמוג. אחדות מההחלטות החשובות ביותר שקיבל במהלך כהונתו היו ביסוס היחידה הטכנולוגית והעמקת ההכשרה של לוחמי הקומנדו הימי בתחום לוחמת היבשה - בדגש על פשיטה מהים.

אלמוג גם הבין את החשיבות שברכישת ניסיון מבצעי, ולכן - בדומה לעמיתיו מסיירת מטכ"ל - תבע לשלב את לוחמי השייטת במבצעים רבים ככל האפשר. מלחמות ההתשה בחזיתות

חובשי הכומתות האדומות נהנו מפירותיה של מלחמת ששת הימים. לוחמי הקומנדו הימי, לעומת זאת, נותרו מחוץ למעגל האופוריה. מבצעה של שייטת 13 במהלך מלחמת ששת הימים לא עלו יפה, והמורל בקרב לוחמי היחידה הקטנה היה בשפל.

בדומה ליחידות מיוחדות בכל רחבי העולם, פגיעותה של שייטת 13 לא הדירה שינה מעיניהם של קברניטי הצבא. מרביתם לא נטו חסד ליחידות המיוחדות, ובמיוחד לא אהבו

מבוא

עד לאחרונה התבססה היכרותי עם זאב אלמוג על הספרים ועל המאמרים הרבים שכתב ועל אלה שבהם הוזכר. דמות המפקד שניבטה לנגד עיניי הייתה ייחודית ומרתקת. מחד גיסא, יום צבאי בעל מעוף. כמו דאדלי קלארק, דיוויד סטרלינג, אברהם ארנון, מוקי בצר¹ ורבים אחרים האמין אלמוג בפוטנציאל האסטרטגי הטמון בפעולות מיוחדות. כמותם, הוא גם ניחן בהבנה מעמיקה של הארגון הצבאי ומינף אותה לצורך מימוש חזונו. מאידך גיסא, בניגוד ליזמים צבאיים אחרים, זאב אלמוג מעולם לא היה סחבק. ערכים כמו יושרה ומקצועיות היו חשובים בעיניו לאין ערוך ממידת הפופולריות שלו בקרב מפקדיו ופקודיו כאחד.

שעתם הקשה ביותר

החלטתו של זאב אלמוג להדגיש בספרו האוטוביוגרפי את תקופות פיקודו על הקומנדו הימי ועל זירת ים סוף (בשנים 1968-1974) היא נבונה מאוד. מדובר בנקודה בחייה של שייטת 13 שמדעני מדינה מכנים "צומת קריטי".

אלמוג קיבל על עצמו להוביל את יחידת העילית הוותיקה ביותר בצה"ל בשעתה הקשה ביותר. באותה העת, בתפר שבין סיום מלחמת ששת הימים לבין פרוץ מלחמת ההתשה, נהנה צה"ל מיוקרה ציבורית חסרת תקדים. את עיקר ההילה קצרו הטייסים והטנקיסטים. גם

סיקורת ספרים

הזאת יש אבות רבים, ואלמוג אינו חולק על כך, אולם קשה שלא לזהות את החותם העמוק שהותירה תקופת פיקודו על נסיקתה של השייטת לצמרת ועל הבטחת מקומה בחוד החנית של צה"ל גם בימים אלה.

סיכום

אלפי העמודים הכתובים בצפיפות ואשר מוארים בהערות שוליים מרובות מקפלים בתוכם סיפור חיים מרתק. אולם לא מדובר רק בסיפורו של אלוף אלמוג, אלא בתיעוד החשוב ביותר שנכתב עד כה על שייטת 13, על חיל הים ועל הפעולות המיוחדות של צה"ל בין שנות ה-50 לשנות ה-80 של המאה הקודמת. מדובר בקריאת חובה לכל קצין בצה"ל ולכל אזרח שההיסטוריה של מדינת ישראל קרובה לליבו.

הערות

1. דאדלי קלארק - קצין בריטי שהתפרסם במלחמת העולם השנייה במבצעי ההונאה שזם; דייוויד סטרלינג - קצין בריטי שהקים את יחידת הקומנדו SAS; אברהם ארנן - מייסד סיירת מטכ"ל ומפקדה; מוקי בצר - מקימה ומפקדה הראשון של יחידת שלדג.
2. גיימס אלטיירי, ראשי החנית, מערכות, 1983.

פרופ' עמי פדהצור

מרצה במחלקה למדע המדינה באוניברסיטת טקסס באוסטין. בימים אלה הוא משלים מחקר בן חמש שנים על התפתחות היחידות המיוחדות של צה"ל

אלפי העמודים הכתובים בצפיפות ואשר מוארים בהערות שוליים מרובות מקפלים בתוכם סיפור חיים מרתק. אולם לא מדובר רק בסיפורו של אלוף אלמוג, אלא בתיעוד החשוב ביותר שנכתב עד כה על שייטת 13, על חיל הים ועל הפעולות המיוחדות של צה"ל בין שנות ה-50 לשנות ה-80 של המאה הקודמת

גויסו גם הם לניתוח, להפקת לקחים וכדי לשמש מופת לחיקוי.

התהליכים האלה, ורבים נוספים, הבשילו במלחמות יום הכיפורים, שבמהלכה פיקד אלמוג על פעולות חיל הים בזירת ים סוף. שייטת 13 הייתה מהבודדות מקרב יחידות צה"ל שעמדה ביעדים שהציבה לעצמה ושיצאה מהמלחמה עם דימוי מחוזק. אומנם להצלחה

ירדן ומצרים סיפקו הזדמנויות רבות לכך. הפעילות המבצעית האינטנסיבית והמוצלחת - ובמיוחד הפשיטות על מוצב החוף המצרי עדביה, על מבצר האי גרין וטיבוע שתי טרפדות מצריות שקדם לפשיטת השריון בחוף המערבי של מפרץ סואץ - זכתה להדים בצה"ל ובציבור הרחב ועודדה צעירים רבים חדורי מוטיבציה להתגייס לשייטת 13.

הפירות נקצרו ביום הכיפורים

אלמוג התבסס בעיקר על השכבה הצעירה של הקצינים שהגיעו זה עתה מקורס קצינים בבה"ד 1 ושל הבוגרים החדשים של קורס הלוחמים כדי להשתית עליהם את השינוי הדרמטי שנדרש לחולל בשייטת 13. הוא ניתח איתם אישית את כשלי מלחמת ששת הימים וגייס מפקדים בכירים עתירי קרבות וניצחונות במלחמה הזאת, כמו אלוף ישראל טל (טליק) מגיסות השריון ואת תא"ל אהרון דויד מהצנחנים, כדי שינחילו מניסיונם וממנהיגותם לדור הזה בשייטת. קטעי לימוד מספרות זרה על יחידות מיוחדות (כמו "ראשי החנית" של גיימס אלטיירי)² בצבא ארה"ב

כלי שיט תת-ימי מסוג חזיר. שייטת 13 עשתה בכלים האלה שימוש בפשיטה על נמל פורט-סעיד בימים הראשונים של מלחמת יום הכיפורים | שייטת 13 הייתה מהבודדות מקרב יחידות צה"ל שעמדה ביעדים שהציבה לעצמה ושיצאה ממלחמת יום הכיפורים עם דימוי מחוזק